

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402

טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש כא טבת תש"פ: הדלקת נרות: ירושלים 4:24 תל-אביב: 4:38 חיפה 4:27 מוצאי שבת: ירושלים: 5:39 תל-אביב: 5:40 חיפה: 5:38 ר"ת: 6:16

פרשת שמות

נושא בעול עם חברו

נשיאה בעול...

מעשה ביהודי שבא לביתו של הגר"ש אלישיב זצ"ל באחד מימי שיעור כדי להתייעץ עמו על ענין שנסתפק בו. האיש הקיש על הדלת, ולתדהמתו הרבה, נפתחה הדלת והרב אלישיב ניצב בפתח כשהוא אוחז בידו מגב לשטיפת רצפות ומתוך מראה לבושו ניכר בבירור שהוא טורח עתה בנקיון הבית. הרב אלישיב שהרגיש בתדהמתו הסביר לו שהרבנית לא חשה כ"כ בטוב ולכן הוא שוטף את הבית לכבוד שבת. מרוב התומומותו על המראה שנגלה לעיניו לא הצליח הלה לפצות פיו, עד שהרב אלישיב חש לעודדו כשבת-שחוק על שפתיו: "שאל נא שאל כל מה שעל לבך!" עמודו של עולם

מדוע אחר לכל נדרי'...

כל שנה בליל יום כיפור היה הגר"א שטיינמן זצ"ל מתפלל בישיבתו "גאון יעקב". באחת השנים הגיע זמן "כל נדרי" והרב שטיינמן עדיין לא הגיע. המתין עד הרגע האחרון ואמרו את "כל נדרי" בלעדיו. כשהגיע הרב שטיינמן לפני תפלת ערבית סיפר סיבת איחורו: הוא יצא בזמן, אלא שבדרך פגש את אחד האברכים של קופת העיר כשהוא חוזר מהמקווה עם מגבת, האברך ניגש אל הרב שטיינמן ופרץ בבכי על מצבו העגום, שכל ערב יום הקדוש היה עסוק בכסף, וכך נכנס ליום הכיפורים... בתשובה, אמרו לו הרב שטיינמן שמחמת גודל מעלתו, הוא מבקש שיברך אותו, אבל עדיין לא נחה דעתו של האברך, ולכן החליט לעלות עם האברך לביתו ולהרגיע אותו ולכן איחר... הלמות עמלים - ח"א

"ואם אחיך היה מתחתן..."

הגה"צ רבי לייב חסמן זצ"ל החדיר בתלמידיו בישיבת חברון, עד כמה צריך לחוש את הזולת: פעם נכנס להיכל הישיבה לאחר סדר שלישי. האולם היה ריק, שכן בני הישיבה נסעו אל חתונת אחד התלמידים. והנה הוא רואה שבקרון זוית יושב בחור ולומד. הוא ניגש אליו ושאלו למה לא נסע עם חבריו? השיב בחור: "ראיתי שהישיבה ריקה ואמרתי שלא יתכן שלא יהיה אפילו אחד שיישב וילמד, ולכן נותרתי אני ללמוד". אלא שרבי לייב לא התפעל מדברי הבחור, תגובתו היתה: "ואם אחיך היה מתחתן האם גם אז היית נותר ללמוד?" משמע שעדיין אינך מרגיש שבחור זה שמתחתן, אחיך הוא! מתוך מאמר

להרגיש ולהשתתף בעערו של חברו או בשמחתו ולשאת בעול עמו ! נלמד מהפסוק: "ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם" (פרק ב-יא)

וכתב רש"י: נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם. הנה כי כן, משה רבינו לא הסתפק בעצם הידיעה על סבלותם של בני ישראל וההשתתפות מרחוק בעערם אלא "נתן עיניו ולבו". כלומר: יצא מארמונו המפואר והשליח של פרעה, כדי לראות בעיניו ולחוש בגופו את סבלות אחיו המעונים, ולסייע להם בפועל כאילו היה אחד מהם.

כלומר: משה רבינו לא הסתפק רק בראיה הגשמית, אלא נתן את כל שימת לבו על צרת ישראל וצרכיהם. שכן נשיאה בעול אמיתית היא רק זו המשתלבת עם מלוא שימת הלב. וגם כשמסייעים לזולת עושים זאת עם כל התחושה שצרת זולתו היא גם צרתו.

וכאמרתו של כ"ק אדמו"ר רבי אהרן מבעלז זצ"ל על דברי חז"ל "המתפלל על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה". וביאר האדמו"ר בדרך צחות: אם צערו של החבר כואב לו עד שמרגיש שהוא זה שצריך לאותה ישועה, אזי התפלה שמתפלל על כך מובטחת לו שתענה.

תחושתו של הגאון רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל בצערו של הזולת באה לידי ביטוי שהיה מרגיע את מי שבא להתייעץ איתו על בעייתו בנוסח: "אז מה אנו עושים עכשיו?" הבעיה כביכול משותפת. לנו יש בעיה! והמשיך: "נצטרך עכשיו לעשות כך או כך" והשיתוף האמיתי הזה, כבר מהרגע הראשון, השיל מעל השואל חמישים אחוז מהבעיה, כי חש שיש עוד מישהו ששותף עמו בבעייתו.

וכך גם השמחה השרויה במעונו של אדם דורשת את השתתפות הזולת. קשה לה לשמחה להתקיים בבדידות, ולכן חיונית לשמחה השתתפותו של האדם שירגיש הזדהות ושמחה אמיתית עם בעל השמחה. וכך אמר הגה"צ רבי חיים זייציק זצ"ל: השתתפות בשמחת הזולת יש לה הקף ועומק. לומר "מזל טוב" בהתלהבות, אין זו השתתפות כי אם מחוות נימוס. אמירת מזל טוב צריכה שתהיה שטופת חדוה פנימית שתכיל התרוממות על כל הטוב שיש לזולת.

וראיה לכך מדברי המשנה: יקירי ירושלים היו מלויים בעיצומו של יום הכיפורים את השליח (מוליד השעיר) לסוכה הראשונה, אף שבכוחם היה לשאוב שפע קדושה מעבודת הכה"ג בביהמ"ק, ויתרו על המעמד הנשגב בשביל להנעים את דרכו של השליח ולכן נקראו "יקירי ירושלים" משום שויתרו על ההתרוממות במקדש רק כדי להנות אדם אחר.

עלון "איטש לרעהו" פרשת שמות הוקדש לעילוי נשמת **הרה"ג רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל** רבה הראשי של מונטריאול - קנדה
נלב"ע כז טבת
ת. נ. צ. ב. ה.

עלון "איטש לרעהו" פרשת שמות הוקדש לעילוי נשמת **רבי מרדכי יששכר דוב בער אברמז'יק זצ"ל**
נלב"ע כז טבת
ת. נ. צ. ב. ה.

מעלה לאדם המוסר עצמו להצלת הזולת ולמען עשיית חסד עמו!

נלמד מהפסוק: "ותיראן המילדות את האלוקים ולא עשו כאשר דיבר אליהן מלך מצרים ותחיין את הילדים" (פרק א-יז)

ואמרו חז"ל (סוטה יא): "לא דיין שלא המיתו אותם אלא אף סייעו להחיותם. היו מספקות להם מים ומזון". ומובא במדרש: "וכי מאחר שלא עשו כאשר דיבר אליהן אין אנו יודעים שקיימו את הילדים, למה הוצרך הכתוב לומר ותחיין את הילדים? יש קילוס בתוך קילוס, לא דיין שלא קיימו את דבריו אלא עוד הוסיפו לעשות עמהם טובות. יש מהן שהיו עניות, והולכות המילדות ומגבות מים ומזון מבתיהן של עשירות ובאות ונותנות לעניות, והן מחיות את בניהן. הוא שכתב "ותחיין את הילדים". (מד"ר - שמות א-טו)

פלא הוא, היאך זה שהמילדות סיכנו עצמן ולא חששו מאזהרתו של פרעה שלא להחיות את הילדים? ולא עוד אלא שהוסיפו לעשות טובות שכלל לא היו חייבין לעשות מדינא. ואם משום שחששו להמית הילדים שהרי גם בן נח מצווה על הרציחה, הרי היו יכולים להתפטר מתפקידן באמתלאות שונות?!

וביותר יש לנו לתמוה ולשאל: חז"ל במדרש (שמות א-טו) אומרים שהמילדות קשטו עצמן למעשה זקינו, זה אברהם... אמרו, אברהם אבינו ע"ה פתח לו פונדק והיה מזמן את העוברים ואת השבים בני אדם ערלים, ואנו לא דיינו שאין לנו להאכילן אלא להרוג אותן, אנו נחיה אותן.

הנה כי כן, מבואר במדרש שהמילדות שאבו את כוחן המופלא לעמוד בגבורה כנגד גזירתו של פרעה ממה שראו אצל אברהם ופלא הוא: הרי אצל אברהם אכן מדובר במעשה אצילי להחיות עובר ושב לפני משורת הדין ולא שבלעדי זה היו מתים, אבל אצל המילדות הרי הנידון הוא שלא להמית את העוברין אלא להחיותו וכי בשביל לא להרוג צריך להקיש וללמוד זאת ממדתו של אברהם? ומה עוד שאין חומרת הנידון דומה לראיה כי אברהם במעשיו לא סיכן עצמו ואילו המילדות סיכנו עצמן?!

ונראה ליישב, עפ"י היסוד הגדול שעמדנו עליו זה מכבר, ולמדנו יסוד זה בס"ד, מאמרת התנא במסכת אבות (פ"ב - מ"ד) "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו" וביאור עומק הענין, כשנצא מתוך הנחה שיש בעולם שני סוגי רצונות: (א) הרצון המוחלט שיש לכל אדם לענייני העולם הזה כ"א לפי תאוות לבו, וככל שהרצון חזק יותר, כך יוכל להשיג, אבל הכל במסגרת הטיבעית והיכולות הטבעיות שניתן בהם האדם ולא מעבר לכך. ועל זה נאמר "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון" ו"בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו". עם זאת, כאשר בגודל רצונו, יעזי ויסכן עצמו להשיג מאוויו, מעבר לאפשרותו הטבעית, אזי אם יעשה לו נס (גלוי) ויצליח, מנכין לו מזכויותיו!

ב) הוא הרצון המוחלט שיש לאדם הנעלה לעשות את רצון ה' ומצוותיו, שזו בעצם חובה על כל יהודי לעשות מצוות התורה, מעלב דברי הרשות, אלא שמדובר באדם שרצונו כה חזק עד שמוכן למסור עצמו מעל טבעו לעשות רצון ה', בכל מחיר, ומבלי לערב כל שיקול וחשבון אישי של יכולת או כדאיות שבדבר. היתרון שיש בסוג רצון זה שאין בראשון, הוא שמובטח לו שאכן יוכל להשיג את מה שרוצה אף בדרך ניסית! ולא ינכו לו מזכויותיו! ועליו נאמר "הבא לטהר מסייעין אותו" [אף בדרך ניסית].

[רק נציין במאמר המוסגר, שהיכולת להגיע לכזו מעלה נשגבה של רצון, לא תתכן אלא באדם שיש לו יראה אמיתית פנימית שנקראת "יראת הרוממות" מהש"ת. רק הוא מסוגל להגיע לדרגה כזו של רצון, וממילא גם לסייע בדרך ניסית. ובזה מובדל רצונו של זה מרצונותיהם של שאר בני אדם. הוא שנאמר "רצון יראיו יעשה", אשר תמוה: וכי רק רצון "יראיו" יעשה, והרי עושה רצון כולם כמש"כ "בדרך שאדם רוצה מוליכין אותו"?! אלא הפי' שאת "רצון יראיו" יעשה אף בדרך ניסית, שלא כמו בשאר הרצונות. כביאורנו לעיל. יתכן ששני סוגי הרצונות הללו מוזכרים בתפלה שאומרים בשבת אחרי הוצאת ספרי תורה: "בעולמות שברא העוה"ז והעוה"ב, כרצונו וכרצון יראיו, וכרצון כל בית ישראל". מה פשר הרצונות הללו שהוזכרו? אלא כנראה הכוונה לשני סוגי הרצונות שאמרנו: (א) "רצונו ורצון יראיו" - שזה הרצון הרחני למצוות, וקשור לעוה"ב. (ב) "רצון כל בית ישראל" - שזה הרצון המצוי בעולם לעניינים הקשורים לעוה"ז].

אף בעיצומו של החג...

סיפר הגאון רבי שמואל גריינמן זצ"ל מעשה מופלא על גיסו בעל החזון איש: היה זה בערב חג השבועות. החזון איש ביקר אז בביתו של הגאון רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל. והנה הביא הדוור מברק בהול מאת החפץ חיים, שהתגורר עדיין בעיר מינסק שעברה לשליטת הקומניסטים.

מרוב הקשיים שנערמו עליו, הרגיש החפץ חיים, ששכנת חיים אורבת לו מידי השליטים החדשים, ועל כן הבריק אל רבי חיים עוזר לוינא, שיעשה במיטבו וככל יכולתו להוציאו מרוסיה. וכך סיים החפץ חיים את מברקו: "בטח יזדרז ידידי הדר"ג בזה כי פקוח נפש תלוי בזה".

פנה איפוא רבי חיים עוזר אל רבי שמואל גריינמן איש החסד, שהתמחה מכבר בשתדלנות, שיסע לוורשא תיכף במוצאי החג ויפעל להביא את החפץ חיים לפולין.

לשמע דבריו של רבי חיים עוזר הגיב החזון איש בפליאה: "אם כתוב בספר "משנה ברורה" של החפץ חיים על מקרה מסויים שיש בו פיקוח נפש, אנו מסתמכים עליו ומחללים שבת ומועד, וכשבעל המשנה ברורה עצמו כותב מברק שמדובר בפקוח נפש, נמתין עד מוצאי החג? היתכן?!"

מיד חזר בו רבי חיים עוזר והורה להרב גריינמן כדעת החזון איש לנסוע מיד לווראשה בלי שום דיחוי אף בעיצומו של החג!

הלמות עמלים ח"ב

החום שהמיס את פתיית השלג...

המעשה שלפנינו אירע בירושלים ביום חורף סגרירי במיוחד. ירושלים היתה כמשותקת מחמת השלגים הכבדים שירדו בה ללא הפוגה. ואולם הקור העז והשלג העמוק לא הרתיעו את הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל מלבוס לבדו בשלג ולפלס לאיטו את דרכו לביתו של אחד המתפללים הקבועים ב"אהל רחל" אשר הכניס בערב זה את בנו לעול מצוות.

רבי בן ציון הבין שבמזג אויר כזה לא יבואו רבים, ואם כן המצוה לשמח את חתן הבר מצוה ומשפחתו, היא כפולה ומכופלת. אבל התברר שהמצואות שנגלתה לעיני רבי בן ציון עלה על כל מה ששיער.

כשהגיע רבי בן ציון לביתם כשהוא קפוא ועמוס בפתיית שלג מצא את הבית ריק מאורחים! אמנם השולחנות ערוכים ברוב פאר והדר. האורות דולקים, אך האוירה עצובה ונכאה ביותר. זיק אור וניצוץ של שמחה הוצת בעיני הנער והוריו למראה בואו של רבי בן ציון. כמה התרגשו לבואו שיפאז מעט את הקדרות ויצהיל את הלבבות כמנהגו. אבל רבי בן ציון בירך את חתן המצוות, מסר את המתנה. והתנצל: "אשוב עוד כמחצית השעה".

בעלסת הליל עשה דרכו מבוסס בשלג הכבד עד שהגיע לטלפון ציבורי. חייג לבעל רכב עם גלגלים גבוהים שיוכל לנוע בשלג ורבי בן ציון המתין רועד מקור לבוא המכונית. הוא פקד על הנהג לנסוע מכתובת לכתובת של רבנים מפורסמים, עלה למעונם והכריז בגיל: "יש כאן מת מצוה חי! בר מצוה קודרת! מצוה נדירה שאין לעשותה על ידי אחרים!"

שלהבת אש קודש למצות החסד שאחזה ברבי בן ציון הדביקה והשפיעה על אחרים. כך הצטרפו אליו ענקי דור דעה, מורו ורבו הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל. המקובל **כחם אפרים הכהן** זצ"ל ועוד כהנה כהנה.

התחנה האחרונה היתה בית הורי חתן הבר מצוה, ובזה אחר זה ירדו מהרכב, בעוד רבי בן ציון נשאר לשלם לנהג ולהודות לו על עזרתו החיונית לקיום המצוה. הפעם מצא את הנער והוריו כשהם זורחים וקורנים מאושר ושמחה.

יגילו במלכם

המשך - מסירות לחסד והצלה

"חולי - זה לא תרוץ..."

סיפר הגאון **רבי שמחה שלמה לוי** זצ"ל: אבא, הצדיק **רבי אריה לוי** זצ"ל, היה רץ ממיטת חוליו כדי לסייע לנזקקים שונים. פעם אירע שאיבד את שווי משקלו ועפ"י הוראת רופאו היה חייב לשכב במשך שבועיים במיטתו עד שישוב לאיתנו.

כעבור שבוע בלבד, והנה רואה אני שאבא קם ממיטתו לצאת מהבית. הוא אמר שמוכרח ללכת למצוה חשובה של השכנת שלום בית. אני נותרתי בביתו ובדיוק אז הגיע הרופא לבקרו, ומה רבתה השתוממותו לשמוע שאבא מתהלך מחוץ לבית.

הרופא הסביר לי כי עפ"י דרך הטבע אין אפשרות כלל לצעוד על רגליו במצב כזה בלי להתנדנד וליפול. וכך התבטא הרופא: "אין זה אלא כי מרוב אהבת המצוות מתעלה אביך מעל דרך הטבע ממש!"

נבהלתי עד מאוד לשמע דבריו. תמהתי למה לא ביקש ממני אבא להתלוות איתו בדרך מפני הסכנה. אולם כאשר חזר, אמר לי כי מכיון שהלך למצוה של שלום בית, רצה ללכת יחידי כדי שלא יודע הדבר לאיש אחר זולתו.

והוסיף: "למדתי זאת מאברהם אבינו, שאין לאדם למצוא תרוצים להמנע מלגמול חסד עם זולתו. אברהם אבינו הוכיח שחולי זה לא תרוץ. שהרי רץ מפתח אוהלו לגמול חסד ולהטיב עם הבריות".

דרך אבות

את הסוד והיסוד שכתבנו בהבנת רצון ב', נוכל ללמוד מעומק אמרת התנא "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו". וכך נראה לפרשו: "עשה רצונו כרצונך" כלומר: את הרצון לקיים מצוות [שזה רצון ה'] תעשה שיהיה זה "רצונך" השלם והיחיד [לא שיהיו לך ב' רצונות ותדחה רצונך מפני רצון ה']. והיתרון ברצון כזה הוא: "כדי שיעשה רצונך כרצונו". כלומר: את הרצון הזה שלך יעשה הקב"ה כפי שעושה את רצונו שלו והוא הרי כל יכול. וזה אומר שאת המצוות שרוצה בהם האדם בכל לבו ונפשו, יצליח לעשותם בכל מקרה, אף בדרך נס. ושום דבר בעולם לא יכול למנוע ממנו מלקיים רצונו. ואז גם לא יגרעו זכויותיו למרות הנס שנעשה לו. [וכדוגמת בת פרעה בפרשתנו, שכ"כ רצתה להציל את משה עד שהושיטה ידה למרות המרחק, ובנס נתארכה ידה ויכלה למשות את משה. ומזה הוכיח **הגרי"ש אלישיב** זצ"ל שירדה לרחוץ מגילולי בית אביה, ולכן ראוייה היתה שיעשה לה הנס]

ומצינו שאת היסוד הגדול הזה קיים אברהם אבינו בכל הליכותיו! כל רצונו היה לעשות רק את מה שהש"ת רוצה. והרצון הזה היה חזק ביותר עד כדי מסירות נפש! כך אירע במלחמת המלכים שמסר עצמו לעשות רצון ה', להציל את לוט ולקדש שם שמים, ולכן נעשו לו ניסים ולא ניכו מזכויותיו [כנרמז בפסוק שאמר לו ה' "אל תירא אברם אנוכי מגן לך שכרך הרבה מאוד"]

וכך היה כשהקדיש ביתו להכנסת אורחים, בכדי לעשות רצון ה' להדבק בדרכיו, וכה עז היה רצונו לעשות את רצון ה' עד שלא התחשב במצבו הרפואי ובחוס היום ורץ במסירות להכניס אורחים, ולכן גם כאן נעשה לו נס ונשלחו מלאכים.

מעתה, נוכל לתרץ בפשטות את כל מה שהקשינו על הנהגת המילדות [איך סיכנו עצמנו להחיות את הילדים! ואיך למדו זאת בק"ו מאברהם, שהחיה אפילו אורחים ערלים, הרי הוא לא סיכן עצמו?] אלא התשובה היא: באמת הלימוד מאברהם לא היה שצריכים להחיות התינוקות ולא להמיתם [שהרי זה פשיטא ולא נצרך ללמוד זאת מאברהם] אלא זאת למדו מאברהם, שכשאדם מוסר עצמו כליל, בכל שלימות רצונו, לעשות אך ורק את רצון ה', נעזר אף בדרך נס, וממילא לא צריך לחשוש ממאומה, כפי שאכן אירע.

הכרת הטוב

להכיר טובה למטיבו ולא להיות כפוי

טובה!

נלמד מהפסוק: "ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף" (פרק א-ח)

ואמרו חז"ל (במד"ר שמות א-ח וכן בסוטה יא.). "מלך חדש" - רב ושמאל חד אמר חדש ממש וחד אמר שנתחדשו גזירותיו... "אשר לא ידע את יוסף" - דהוי דמי כאן דלא ידע ליה ליוסף כלל [עשה עצמו כאילו איננו מכירן]. מכאן למדו חז"ל **בברייתא (משנת רבי אלעזר פרק ז) שאין קשה לפני הקב"ה יותר מכפיית טובה.**

לכאורה יש לשאול: לפי מה שמבואר בתורה ובדברי חז"ל שפרעה חשש מאוד מהריבוי העצום שיש לבני ישראל, פן תקרה מלחמה ויצטרפו עם שונאי מצרים להלחם בהם. אם אלו היו חששותיו ופחדיו של פרעה, מה תביעה יש עליו מצד הכרת הטוב, שהיה צריך להכיר טובה ליוסף שהציל את מצרים מהרעב וכו', וכי משום הכרת הטוב צריך פרעה לוותר על כל המדינה שלו והם יאלצו לברוח?! עד כדי כך צריך להיות מחוייב להם, למסור את המדינה לבני ישראל רק בגלל שיוסף הציל אותם בשנות הרעב?!

את השאלה הזו שאל **הגרא"ל שטיינמן** בהזדמנויות שונות (והובא בספרו **איילת השחר** עה"ת) והוסיף לבאר ולתרץ בטוב טעם: באמת כך טבעו של אדם: בכל מה שרואה אצל זולתו יכול לפרשנו לכאן או לכאן, לטוב או למוטב, כיד הדמיון הטובה עליו, הכל תלוי בגישה הראשונית כיצד מביט הוא על הענין.

והנה פרעה, הרי באותה מידה שהתלונן וחשש מפני ישראל, יכל לראות גם אחרת: הנה יש כאן יהודים שמתנהגים כראוי וכהוגן, למה לחשוך במ שיצטרפו למלחמה נגדו?! הרי עד עתה הם רק הטיבו עם מצרים ולמה להעליל עליהם שהם חורשי רע?! אלא הכלל הוא שכאשר לאדם אין הכרת הטוב, אזי גם כשרואה מולו אנשים טובים ושקטים, מעלה דמיונות וחשדות שוא ובצירוף מדותיו הרעות (הפוסל במומו) מעליל עליהם. אבל אם היה מכיר בטובה, לא היה מגיע לידי כך שיעבידם בפרך... ומכאן גודל התביעה עליו!

ברכה מכח "הכרת הטוב"...

סיפר הרה"ג **רבי יהודה שנקר** שליט"א: באיר תשי"ג נסע אבא, הגה"צ **רבי ישראל** זצ"ל, עפ"י בקשתו של **הגרי"ז סולוביצ'יק** זצ"ל לטבריה, שהה שם שבועיים לבצע שליחות מסוימת שדרשה מסירות רבה והיתה חשובה מאוד להגרי"ז [עד שהתבטא שכל מי שסייע בדבר יהיה לו חלק בתורתו].

אנו, הילדים הקטנים, נשארנו עם אמא בבית בירושלים. כאשר שנים מהילדים היו חולים מאוד. וכמוכן זה הקשה על אמא עוד יותר להתמודד לבדה בטיפול במחלתם הקשה של הילדים. כשאבא התקשר בטלפון מטבריה אמר לה שתיגש להגרי"ז לבקש ברכה לרפואת הילדים.

ואכן כך עשתה. היא נכנסה לבית הגרי"ז ומסרה פריסת שלום מאבא ואח"כ ביקשה ברכה עבור הילדים החולים. מתוך הכרת הטוב שהיה להגרי"ז כלפינו, בירך את הילדים החולים בהתרגשות ובהתלהבות ובחום יוצאים מגדר הרגיל. ולמחרת בבוקר נדהמנו לראות ששני הילדים הבריאו לגמרי, כאילו לא היו חולים רק אתמול. ויהי הדבר לנס ופלא.

מתוך מאמר

"עשה לי טובה לפני 20 שנה"...

הגאון **רבי דוד פוברסקי** זצ"ל לא נהג לנסוע לשמחות שהזמינוהו תלמידיו, ואף לשמחות משפחתיות ושל מקורביו כמעט ולא הגיע. על כן מה רבה היתה תדהמת בני ביתו כשהודיע להם באחד הימים שהוא צריך לנסוע לעיר רחובות. "מה יש לך ברחובות"? שאלו.

השיב להם רבי דוד: "מתקיימת שם מסיבת "בר-מצוה" לנכד של ידיד רבי פלוני... והוא הרי עשה לי טובה בענין זה וזה לפני עשרים שנה בשנת תשי"ב. ועתה יש לנכד שלו בר מצוה. וכי לא אשתתף בשמחתו והרי אני חייב לו הכרת הטוב והנני אסיר תודה כלפיו..."

עפ"י קריאה בקריה"ב

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

מכתב-גלוי להרב לייצמן / הרב וינברג

עלולים למות במאה השנים הבאות מיליארד איש(!) כתוצאה מנסיבות ומחלות הקשורות לטבק. אלא אם כן יינקטו "פעולות דחופות" למיגור הבעיה. המספר הנ"ל יותר גבוה מהסך הכולל של כל האנשים שנהרגו במלחמות בכל העולם מבריאת העולם ועד עתה.

העליתי את הנושא בפני הרבה תלמידי חכמים. כולם הסכימו פה-אחד שישנה מצווה גדולה מאוד לשנות את גיל המינימום בהעלאה פשוטה ל-21. גם חברות הטבק עצמם בארה"ב (שידועים בכוחניותם) לא התנגדו כלל להעלאת גיל המינימום במדינות שבהם התיקון לחוק כבר נעשה!

* * *

נסיים עם שורת נתונים לא פשוטים. כל אחד מהם מהווה מדרבן לתיקון החוק לאלתר:

- הטבק הוא גורם המעלה את הסיכון לחלות ב-6 מתוך 8 סיבות המוות הכי נפוצות בעולם כיום, ובתוכם - מחלות לב, אירועים מוחיים, וסרטן.

- מתוך יותר ממיליארד מעשנים שיש כיום בעולם, בערך חצי מהם עלולים למות כתוצאה מנסיבות הקשורות לטבק.

- ארגון הבריאות העולמי מעריך כי ללא התערבות משמעותית בכדי לשנות את המצב הקיים כיום, תוך 10 שנים הטבק עלול להרוג יותר מ-8 מיליון איש בכל שנה.

- ההפסד הכלכלי השנתי שיש למדינת ישראל מהעישון (הוצאות בתי חולים/תרופות, הפסד עבודה וכו') מוערך בכמיליארד דולר לשנה. את הכסף הנפסד הזה אפשר להשקיע חזרה אל תוך סל הבריאות והתרופות, דבר שיסייע רבות בהצלת חיים, פשוטו כמשמעו.

- העישון עצמו הוא הרגל מאוד יקר למכורים, וידוע שגם עניים מרודים שמכורים לטבק ממשיכים להוציא סכומים אדירים על סיגריות, במקום על צרכים בסיסיים.

- הנזק שנגרם למעשנים פאסיביים החפים מכל פשע-ובתוכם הנשים והילדים של המעשנים עצמם - הוא מהריד.

- במצב הנוכחי, הרבה ילדים מקבלים סיגריות מנערים בני 18 (ששמחים למכור את הסיגריות, שהם קנו באופן חוקי, לצעירים מהם). אם גיל המינימום ישתנה ל-21, הדבר יוריד באופן משמעותי את מספר המקרים שבהם מבוגרים ימכרו או יתנו סיגריות לנערים, וממילא יקטין בצורה משמעותית את העישון אצל צעירים.

מטרת המאמר: להעלות על סדר היום את הנושא, על מנת שזכות וכח הרבים ישפיע על מקבלי ההחלטות בס"ד, ונוכל על ידי כך להציל יהודים רבים ממחלות ויותר מכך. ויקויים בנו: "והסיר ה' ממך כל חולי" אכ"ר.

בשורות הבאות תקראו מכתב-גלוי לשר הבריאות, הרב יעקב לייצמן. לפני שתרימו גבה נוכח השאלה "מה לנושאי בריאות ולעלון שמתמקד במידות טובות?" נסביר: אם מטרת העלון לעורר על בין אדם לחברו, פשוט הדבר וברור שזה המקום המתאים לעורר על ענין שנוגע לפיקוח-נפש, או אפילו לספק פיקוח-נפש. שכן כאשר ניצב זולתנו בפני סכנה, אנו דוחים מפניה - בצו התורה הקדושה - את כל המצוות.

הנושא שעומד כעת על הפרק, ושבו מתמקד המכתב הבא, יכול לחולל שינוי גדול לטובה בארץ-ישראל. הרעיון הוא להעלות את הגיל בו מותר לרכוש סיגריות ומוצרי-עישון מגיל 18 לגיל 21 - כפי שכבר נעשה במדינות אחרות.

הפנייה לשר הבריאות חוברה על ידי בר-אוריין הבקי בנושא, ואנו שמחים לשמש לו לפה מעל במה זו - בתקווה שהוא לא ישקע מסדר-היום עד לתיקונו.

* * *

לכבוד שר הבריאות הרב יעקב לייצמן.

ראשית כל, ברצוני לברך אותך על המינוי לתפקיד החשוב והחיוני ביותר. על שכמותו אמרו חכמינו "מגלגלין זכות על ידי זכאי".

כפי שידוע, ישנה הצעת חוק- שהוצעה על ידי קשת רחבה של חברי כנסת - לשנות את גיל המינימום לרכישת סיגריות במדינת ישראל מ-18 ל-21.

מבדיקה שנעשתה ב-18 בספטמבר 2019, 18 מדינות (מתוך 50) יותר מ-500 רשויות מקומיות בארה"ב העלו את גיל המינימום לרכישת סיגריות ל-21. בניו יורק החוק עבר ב-16 בנובמבר 2019.

בראשון ליולי 2019 וואלמארט, רייט אייד ווולגרינס (3 מרשתות הסופרמרקטים הגדולים בארה"ב) הפסיקו למכור סיגריות בכל החנויות שלהם (בכל 50 המדינות) ללקוחות מתחת לגיל 21.

ישנם הרבה סיבות שבגינם חשוב מאוד להעביר חוק דומה בישראל עכשיו ממש. אנו נמצאים כעת ממש בעת רצון- לא ידוע איך תראה הממשלה בעתיד, ומי יהיו החברים בה. לא ידוע מי יהיה ראש הממשלה הבא, ומי יהיה שר הבריאות הבא. מה שכן ידוע הוא שאם החוק יעבור עכשיו, וגיל המינימום ישתנה, הדבר יצטייר בעיני הכלל כקידוש השם גדול, וכולם יראו ששר חרדי היה זה שזכה להעביר את השינוי. ובכך, לחזק אצלנו את צו התורה "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם".

* * *

במאה השנים האחרונות מתו בעולם 100 מיליון איש, מנסיבות הקשורות לטבק. המספר הזה דומה מאוד לסה"כ מספר האנשים שנהרגו במלחמות בכל העולם באותו הזמן. עם הבדל קטן: 100 מיליון המעשנים לא נהרגו על ידי זולתם, כי אם על ידי...

ארגון הבריאות העולמי מזהיר, כי בהתאם לחישובים

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il